

Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Gelet op artikel 3, eerste lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206);

Gelet op artikel 12, derde lid, en artikel 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

Als speciale beschermingszone in de zin van artikel 4, vierde lid, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (PbEG L 206) wordt voorlopig aangewezen: het in bijlage A van de Nota van toelichting behorende bij dit besluit aangegeven gebied, bekend onder de naam: "Hertogin Hedwigepolder", dat wordt toegevoegd aan het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe.

Artikel 2

Het besluit van 16 februari 2010 (PDN/2009-122; Stcrt. 2010, 2212) tot aanwijzing van Westerschelde & Saeftinghe als Natura 2000-gebied, zoals gewijzigd op 27 september 2012 (PDN/2012-122; Stcrt. 2012, 19571), wordt als volgt gewijzigd:

1. Het Natura 2000-gebied wordt uitgebreid met het in artikel 1 bedoelde Habitatrichtlijngebied.
2. Kaartblad 11 van de kaart wordt vervangen door de kaart behorende bij dit besluit.
3. De Nota van toelichting die onderdeel uitmaakt van het in het eerste lid bedoelde besluit, wordt gewijzigd op de in de Nota van toelichting behorende bij dit besluit aangegeven wijze.

Artikel 3

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking in de Staatscourant.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
w.g. Sharon A.M. Dijkema
d.d. 10 februari 2014

Tegen dit besluit staat op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht voor belanghebbenden de mogelijkheid open een bezwaarschrift in te dienen. Dat bezwaarschrift dient binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit in de Staatscourant te worden ingediend bij: De Staatssecretaris van Economische Zaken, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Afdeling Recht & Rechtsbescherming, Postbus 20 401, 2500 EK 's-Gravenhage.

Mededeling ten behoeve van de kadastrale inschrijving van dit besluit:
het primaire besluit is ingeschreven onder stuknummer OZ4 57922/28.

Nota van toelichting behorende bij het besluit tot wijziging van het besluit van 16 februari 2010 [PDN/2009-122], waarmee Westerschelde & Saeftinghe is aangewezen als Natura 2000-gebied

Inleiding

1. Met dit besluit wordt het gebied Hertogin Hedwigepolder voorlopig aangewezen als Habitatrictlijngebied op grond van artikel 12, derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 en toegevoegd aan de speciale beschermingszone Westerschelde & Saeftinghe. Artikel 1 van dit besluit regelt de voorlopige aanwijzing. Ingevolge artikel 2 wordt het bestaande Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe uitgebreid met het Habitatrictlijngebied Hertogin Hedwigepolder. Kaartblad 11 van het aanwijzingsbesluit van 2009 wordt vervangen door de kaart behorende bij dit besluit. De Nota van toelichting van het besluit van 2009 wordt aangepast op de in deze Nota van toelichting aangegeven wijze. Artikel 3 regelt de bekendmaking en de inwerkingtreding van dit besluit.

Voorlopige aanwijzing

2. In het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Vlaams Gewest betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium is bepaald dat estuariene natuur met een omvang van minimaal 440 ha in de Hertogin Hedwigepolder en het noordelijk gedeelte van de Prosperpolder (Vlaanderen) ontwikkeld wordt. Met het ontpolderen van de Hertogin Hedwigepolder treft Nederland instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen om te voldoen aan zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 6, eerste en tweede lid, van de Habitatrictlijn ten aanzien van de Westerschelde: het realiseren van estuariene natuur door middel van de uitbreiding (ontwikkeling) van de habitattypen Estuaria (H1130), Zilte pionierbegroeiingen (H1310A) en Schorren en zilte graslanden (H1330A). Ten behoeve van de realisering van estuariene natuur (een intergetijdengebied) in de Hertogin Hedwigepolder e.o. is het noodzakelijk een Rijksinpassingsplan vast te stellen als bedoeld in de Wet ruimtelijke ordening. Het gebied Hertogin Hedwigepolder wordt aangewezen als onderdeel van het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. De voorlopige aanwijzing zoals bedoeld in artikel 12 van de Natuurbeschermingswet 1998, geschiedt gelijktijdig met de vaststelling van het Rijksinpassingsplan Hertogin Hedwigepolder. Met het voorlopig aanwijzen en onder de begrenzing brengen wordt het gebied Hertogin Hedwigepolder gelijktijdig met het vaststellen van het Rijksinpassingsplan onder het beschermingsregime van de Natuurbeschermingswet 1998 gebracht. Hiermee wordt de effectiviteit en het doel van Natura 2000 geborgd. Om er zeker van te zijn dat activiteiten in en om Hertogin Hedwigepolder geen nadelige gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het gebied tot estuariene natuur en de noodzakelijke uitbreiding (ontwikkeling) van de habitattypen Estuaria (H1130), Zilte pionierbegroeiingen (H1310A) en Schorren en zilte graslanden (H1330A) is er een dringende noodzaak dit gebied gelijktijdig met het vaststellen van het Rijksinpassingsplan voorlopig aan te wijzen op grond van artikel 12, derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998.

Wijzigingen in de Nota van toelichting

3. In de Nota van toelichting wordt de gebiedsbeschrijving (paragraaf 3.1) als volgt aangevuld: "In 2014 is het Natura 2000-gebied uitgebreid met de Hertogin Hedwigepolder die is gelegen tussen het Verdronken Land van Saeftinghe (incl. Sieperdaschor) en de rijksgrens. Dit gebied zal uiterlijk in 2019 als onderdeel van de estuariene natuur van de Westerschelde ingericht moeten zijn."
4. In de Nota van toelichting wordt in paragraaf 3.3.1 de eerste alinea vervangen door¹: "De begrenzing van het Natura 2000-gebied is aangegeven op de bij de aanwijzing behorende kaart (voor de datums van productie van de thans geldende kaarten zie bijlage B). In hoofdlijnen omvat het aangewezen gebied het estuarium en mondingsgebied van de Westerschelde vanaf de rijksgrens (nabij Bath) tot de lijn Westkapelle-Cadzand (rijksgrens). Daarnaast maken ook een aantal binnendijkse gebieden, die veelal een ecologische relatie hebben met het estuarium, deel uit van

---

¹ nieuwe en aangepaste zinnen onderstreept (van toepassing op paragraaf 4 en 5)

het aangewezen gebied. Ten westen van de lijn Vlissingen-Breskens maken de stranden, met uitzondering van die ter hoogte van de Verdrongen Zwarte Polder, geen deel uit van het aangewezen gebied. Aan de zuidoostzijde van het Verdrongen Land van Saeftinghe (incl. Sieperdaschor) maakt ook de Hertogin Hedwigepolder deel uit van het aangewezen gebied. Dit deelgebied is uitsluitend aangewezen als Habitatrichtlijngebied. Overigens zijn de begrenzingen van het Vogelrichtlijngebied en van het Habitatrichtlijngebied verder gelijk."

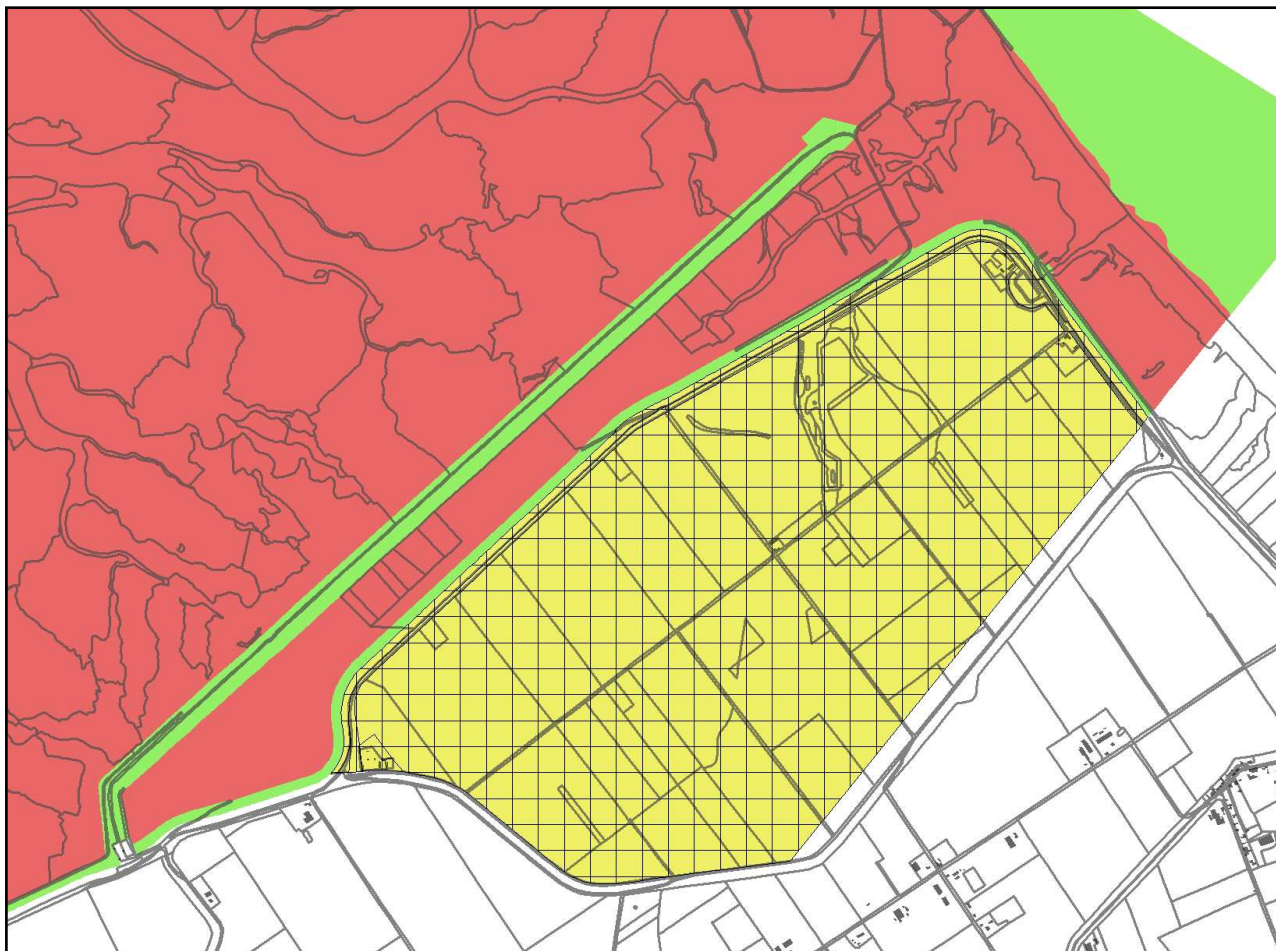
5. In de Nota van toelichting van het aanwijzingsbesluit wordt in paragraaf 3.3 de tweede alinea met betrekking tot de oppervlakte van het gebied vervangen door onderstaande tekst:
"Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ongeveer 44.000 ha. Hiervan is 43.700 ha zowel Vogelrichtlijngebied als Habitatrichtlijngebied. De Hertogin Hedwigepolder (ca. 300 ha) is uitsluitend aangewezen als Habitatrichtlijngebied. De in hoofdstuk 2 genoemde voormalige natuurmonumenten (circa 3.640 ha) vallen in hun geheel binnen het Natura 2000-gebied. Voor de exacte oppervlakten wordt verwezen naar de legenda van kaartblad 11 dat deel uitmaakt van dit besluit. Deze cijfers betreffen de bruto-oppervlakten omdat bij de berekening geen rekening is gehouden met niet op de kaart, tekstueel uitgesloten delen (zie paragraaf 3.4)."

6. Aan de Nota van toelichting wordt in paragraaf 3.3 de volgende alinea toegevoegd:
"Het Habitatrichtlijngebied is uitgebreid met de Hertogin Hedwigepolder (295 ha, zie bijlage A) gelet op de noodzakelijke uitbreiding (ontwikkeling) van de habitattypen Estuaria (H1130), Zilte pionierbegroeiingen (H1310A) en Schorren en zilte graslanden (H1330A). Dit is in overeenstemming met de instandhoudingsdoelstellingen die in dit Natura 2000-gebied op deze habitattypen (dan wel subtypen) van toepassing zijn (zie paragraaf 5.3, Nota van toelichting bij het primaire besluit). De staat van instandhouding van dit habitatype (type H1130, Estuaria) is zeer ongunstig. Als gevolg van menselijke ingrepen in het verleden is in de Westerschelde een toename opgetreden van hoogdynamische en diepe delen, waarbij de overgangen naar laagdynamische en ondiepere delen zeer steil zijn geworden. Kwaliteitsverbetering is dan ook noodzakelijk. Voor de Westerschelde houdt kwaliteitsverbetering herstel in van de afwisseling aan diverse deelecosystemen (laagdynamisch en hoogdynamisch, diepe en ondiepe, zoete en zoute delen, belendende schorren en geleidelijke overgangen tussen al deze deelsystemen) met de bijbehorende hoge biodiversiteit. Voor dit gebied is behoud van het meergeulenstelsel en uitbreiding van de oppervlakte van laagdynamische deelgebieden (droogvallende platen en ondiepe wateren) noodzakelijk voor kwaliteitsverbetering en duurzaam voortbestaan. Uitbreiding van de oppervlakte van het estuarium is bovendien noodzakelijk om de doelen voor de habitattypen Zilte pioniersbegroeiingen, *zeekraal* (H1310A) en Schorren en zilte graslanden, *buitendijks* (H1330A) te realiseren. Verder zijn de geleidelijke overgangen naar schorren en duintjes van belang. Slik- en zandplaten van de Westerschelde voorkomend in de vorm van laagdynamische platen maken onderdeel uit van het habitatype estuaria.
In de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium (hierna: OS 2010) is uitwerking gegeven aan de belangrijkste doelen: toegankelijkheid, veiligheid en natuurlijkheid en zijn besluiten geformuleerd met betrekking tot deze doelen. De OS 2010 is door beide regeringen in 2004 goedgekeurd. Het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Vlaams Gewest betreffende de uitvoering van de Ontwikkelingsschets 2010 voor het Schelde-estuarium (Trb. 2005, 310) is op 1 oktober 2008 in werking getreden (Trb. 2008, 183). Voor wat betreft de natuurlijkheid is het uitgangspunt van de beslissingen over de natuurlijkheid van het Schelde-estuarium dat optimalisatie van de fysische, chemische en ecologische processen zal leiden tot herstel van habitats en populaties. De belangrijkste factor voor de optimalisatie van bijna alle natuurlijke processen in het estuarium, is ruimte. Voldoende ruimtelijke uitbreiding van het estuarium zal via procesherstel haast alle waardevolle habitattypen kunnen opleveren, de nu nog steeds voortschrijdende degradatie van het natuurlijk systeem stoppen en op termijn leiden tot herstel en verbetering. Door in te zetten op voldoende ruimte worden bovendien willekeurige keuzen voor arealen met specifieke habitattypen of voor bepaalde soorten vermeden.
Op basis van dit uitgangspunt is besloten dat 'ruimte voor de rivier' het leidend principe is bij de invulling van het streefbeeld natuurlijkheid uit de Langetermijnvisie alsook de voorlopige benadering voor het realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen in de zin van de Habitatrichtlijn. In OS 2010

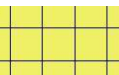
worden voor wat betreft natuurlijkheid in de Westerschelde drie ecologische zones onderscheiden. De eerste zone is het mondingsgebied (inclusief Zwin): Vlakte van Raan tot Vlissingen. Zone 2 betreft de zone Vlissingen-Hansweert. Zone 3 betreft het gebied van Hansweert tot de grens, inclusief de Hertogin Hedwigepolder. Per zone zijn in de OS 2010 besluiten geformuleerd over de concrete maatregelen die in de zones genomen zullen worden. Ten aanzien van zone 3 is in de OS 2010 het besluit geformuleerd dat minimaal 520 en maximaal 600 ha nieuwe natuur in de vorm van estuariene natuur ontwikkeld wordt die voldoet aan de eisen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Het ontwikkelen van een intergetijdengebied in de Hertogin Hedwigepolder en het noordelijk gedeelte van de Prosperpolder (440 ha – 295 ha op Nederlands grondgebied, 145 ha op Belgisch grondgebied) is aangewezen als concrete maatregel. Het Kabinet en de Vlaamse regering zijn akkoord gegaan met de strategische besluiten uit de OS2010 in het Derde Memorandum van Overeenstemming tussen Vlaanderen en Nederland met betrekking tot de onderlinge samenwerking ten aanzien van het Schelde-estuarium. De keuze voor ontpoldering van de Hertogin Hedwigepolder is nader onderbouwd in het Rijksinpassingsplan Hertogin Hedwigepolder en de daarin genoemde documenten.

Wijziging in de kaart

7. Bijlage A van de Nota van toelichting wordt aangevuld met de kaart opgenomen in bijlage A behorende bij deze Nota van toelichting. Kaartblad 11 van bijlage A van het oorspronkelijke besluit dient te worden gelezen in combinatie met de toegevoegde kaart.

Uitbreiding Habitatrictlijngebied met Hertogin Hedwigepolder (voorlopige aanwijzing)

- Vogelrichtlijn + Habitatrictlijn
- Vogelrichtlijn, Habitatrictlijn + (voormalig) Beschermd natuurmonument
- Habitatrictlijngebied (voorlopige aanwijzing)

Datums van produktie van de kaarten behorende bij het aanwijzingsbesluit Westerschelde & Saefthinghe zoals gewijzigd bij besluiten PDN/2012-122 en PDN/2014-122

Kaart nummer	Besluit	Inwerkingtreding	Datum kaartproductie	Vermelding op kaart
1	PDN/2009-122	17/02/2010	25/10/2009	10/25/2009
2	PDN/2009-122	17/02/2010	25/10/2009	10/25/2009
3	PDN/2012-122	27/09/2012	30/07/2012	30 juli 2012
4	PDN/2009-122	17/02/2010	25/10/2009	10/25/2009
5	PDN/2009-122	17/02/2010	25/10/2009	10/25/2009
6	PDN/2009-122	17/02/2010	25/10/2009	10/25/2009
7	PDN/2009-122	17/02/2010	25/10/2009	10/25/2009
8	PDN/2009-122	17/02/2010	25/10/2009	10/25/2009
9	PDN/2009-122	17/02/2010	25/10/2009	10/25/2009
10	PDN/2009-122	17/02/2010	25/10/2009	10/25/2009
11	PDN/2014-122	*	21/01/2014	21-1-2014

(*) de dag na publicatie van dit besluit in de Staatscourant